

***PROGRAM PROFILAKTYKI
DLA DZIECI W WIEKU
PRZEDSZKOLNYM***

**„BEZPIECZNY I ZDROWY
PRZEDSZKOLAK”**

Barbara Chechelska

Puławy 2016

WSTĘP

Zapewnienie dzieciom zdrowia i bezpieczeństwa jest głównym zadaniem, przed którym stoją rodzice. Kiedy dziecko rozpoczyna edukację przedszkolną, obowiązek ten również spada na przedszkole. Owe działanie jest wynikiem faktu, że świat współczesny niesie ze sobą mnóstwo niebezpieczeństw i zagrożeń. Swoje źródło czerpią ze zmian, które dokonują się w naturze w obliczu powodzi, pożarów, które powstały na skutek nieprawidłowego obcowania ze zwierzętami, nieprawidłowe używanie różnorodny urządzeń, wymyślonych przez człowieka, lecz co najważniejsze, ze strony drugiej osoby. Opiekunowie nie są w stanie, aby towarzyszyć dzieciom na każdym kroku. Dlatego też pragnąc być samodzielnym człowiekiem powinien uczyć się właściwie rozpoznawać grożące mu niebezpieczeństwa i dawać sobie radę, gdy już go dotknie, w taki sposób, by własne zdrowie i życie było uchronione.

Podstawowa rola w takim przygotowaniu przypada realizowanej w przedszkolu edukacji prozdrowotnej. Jest ona pomostem pomiędzy doświadczeniem oraz wiedzą, którą dziecko nabyło jeszcze w domu rodzinnym.

Program profilaktyczny «Zdrowy i bezpieczny przedszkolak» powstał w oparciu o program wychowania przedszkolnego „Razem w przedszkolu“ autorstwa Jolanty Andrzejewskiej i Jolanty Wieruckiej. Głównym jego celem jest wyposażenie młodego pokolenia w umiejętność przewidywania niebezpieczeństw i zagrożeń, unikania niebezpiecznych sytuacji, rozpoznawania i oceniania sytuacji niebezpiecznych i jak się w związku z tym zachować oraz dbania o własne zdrowie i bezpieczeństwo.

I. CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU

Program profilaktyczny „Zdrowy i bezpieczny przedszkolak” jest zgodny z podstawą programową wychowania przedszkolnego zatwierdzoną przez

MENiS (Rozporządzenie z dnia 15 stycznia 2009r) i powstał w oparciu o program wychowania przedszkolnego „Razem w przedszkolu” autorstwa Jolanty Andrzejewskiej i Jolanty Wieruckiej. Ma on na celu wyposażenie młodego pokolenia w umiejętność przewidywania niebezpieczeństw i zagrożeń, unikania niebezpiecznych sytuacji, rozpoznawania i oceniania okoliczności niebezpieczeństw i jak się w związku z tym zachować oraz dbania o własne zdrowie i bezpieczeństwo.

Opracowany przeze mnie program posiada jasno sprecyzowane cele, które będą osiągnięte poprzez odpowiednio dobrane metody i formy pracy z dzieckiem, a także dzięki doborowi treści nauczania. W programie ujęte są także przewidywane osiągnięcia dzieci, jak również sposoby ich prezentowania. Na zakończenie realizacji programu przeprowadzona zostanie ewaluacja w formie ankiety skierowanej do rodziców.

II. Cele programu:

1. Stworzenie bezpiecznych i przyjaznych warunków do zabawy i nauki dla wychowanków przedszkola.
2. Wyposażenie dziecka w wiadomości i umiejętności niezbędne do bezpiecznego, samodzielnego funkcjonowania w oddziale przedszkolnym (w sali, łazience, na boisku, placu zabaw).
3. Uświadomienie dzieciom sytuacji i zachowań zagrażających ich zdrowiu (zabawa zapalkami lub niebezpiecznymi przedmiotami, kontakty ze zwierzętami, urządzenia elektryczne).
4. Wdrażanie do bezpieczeństwa na drodze, przestanku autobusowym.
5. Promocja zdrowego stylu życia.
6. Tworzenie warunków do właściwej współpracy nauczycieli rodziców wychowanków

7. Modelowanie umiejętności bezpiecznego poruszania się po przedszkolu i poza nim.
8. Rozpoznawanie znaków drogowych, które obowiązują pieszego.
9. Kształcenie umiejętności prawidłowego poruszania się i przechodzenia przez ulicę w niezabudowanym i zabudowanym terenie.
10. Zapoznanie dzieci z wybranymi możliwościami poradzenia sobie w okolicznościach, które zagrażałyby bezpieczeństwu zarówno własnemu, jak i innych.
11. Wdrażanie do należytego oraz bezpiecznego organizowania zabaw.
12. Wdrażanie zachowania się we właściwy i odpowiedni sposób na przystankach komunikacji publicznej i autobusowej.
13. Rozwijanie umiejętności posługiwania się praktycznie numerami alarmowymi w razie zagrożenia.
14. Uzmysłwienie niebezpieczeństw wynikających z nieodpowiedniego zachowania i posługiwania się substancjami które mogą wywołać pożar.
15. Poznanie ważnych zasad postępowania w przypadku zadrapań, oparzeń i skaleczeń
16. Dostrzeganie zależności między bezpieczeństwem uczestników ruchu drogowego a warunkami atmosferycznymi.
17. Uzmysłwienie sobie zakazu zbliżania się do obcych zwierząt np. psów.
18. Zachowanie rozwagi podczas kontaktów z osobami obcymi, nie zdradzanie swojego adresu zamieszkania.
19. Zapobieganie agresji wśród przedszkolaków,
20. Usprawnianie motoryki narządów artykulacji i doskonalenie sprawności mięśni artykulacyjnych.

Aby było możliwe osiągnięcie zamierzonych celów należy:

- dobrze zorganizować proces edukacyjny i zapewnić dzieciom odpowiednie warunki do jego realizacji,
- stworzyć wiele sytuacji umożliwiających zdobycie wiedzy i umiejętności w zakresie dbania o własne bezpieczeństwo i zdrowie,
- starannie dobierać atrakcyjne formy i metody pracy oparte na różnorodnej działalności dziecka, np.:
- zabawy,
- obserwacja i pokaz,
- przekaz słowny, literatura dziecięca,
- zadania stawiane do wykonania,
- aktywność własna dzieci,
- ćwiczenia utrwalające, itp.
- wycieczki,
- spotkania z ekspertami,
- zabawy ruchowe,
- zabawy z piosenką,
- scenki dramatyczne,
- quiz,
- zagadki,
- gry dydaktyczne,
- zabawy tematyczne,
- organizowanie kącików tematycznych,
- wystawki,

III. Planowane efekty:

Dziecko:

1. Zna konfigurację pomieszczeń w placówce przedszkolnej a także potrafi poruszać się po nim bez problemu.
2. Wykazuje zainteresowanie przepisami ruchu drogowego a także rozważa własne zachowanie w pobliżu drogi.
3. Wykazuje znajomość zasad bezpiecznego przejścia przez jezdnię a także posługuje się nimi w praktyce.
4. Wykazuje znajomość zasadniczych znaków drogowych znajdujących się w pobliżu przedszkola i najbliższym otoczeniu domu.
5. Umie poruszać się po drogach w terenie niezabudowanym i zabudowanym.
6. Rozumie konieczność stosowania elementów odblaskowych.
7. Potrafi wskazać niebezpieczeństwo oraz skutki wynikające z wyboru nieodpowiedniego miejsca do zabawy.
8. Korzysta z zasady, że mówi rodzicom zawsze, z kim i dokąd idzie.
9. Zachowuje ostrożność w kontaktach z nieznanymi osobami, pamięta o stosowaniu zasady nie wpuszczania nikogo obcego do domu pod nieobecność rodziców.
10. Wykazuje wiedzę na temat zakazu oddalania się z osobą obcą bez zgody rodziców.
11. Wie, iż zawsze ma możliwość zwrócenia się o pomoc do policjanta.
12. Wykazuje znajomość pracy funkcjonariuszy Policji oraz Straży Miejskiej.
13. Wyszczególnia elementy charakteryzujące mundur policjanta z drogówki.
14. Wykazuje znajomość udzielania pierwszej pomocy przy oparzeniach, zdrapaniach oraz skaleczeniach.

15. Rozumie konieczność zachowania bezpieczeństwa w kontaktach ze zwierzętami.
16. Zna numery alarmowe – policja, pogotowie, straż pożarna.
17. Zna zasady zachowania się w przedszkolu, zapobiegania agresji i przemocy wśród kolegów w grupie.
18. Rozumie konieczność usprawniania motoryki narządów artykulacji i doskonalenie sprawności mięśni artykulacyjnych.

IV. Formy pracy:

1. Wycieczki i spacer.
2. Zajęcia terenowe.
3. Wystawki tematyczne, gazetki informacyjne.
4. Spotkania z zaproszonymi gośćmi.
5. Pogadanki.
6. Inscenizacje i drama.
7. Zabawy muzyczno – ruchowe tematycznie związane z ruchem drogowym.
8. Dydaktyczne gry komputerowe.
9. Filmy wideo.

V. KORZYŚCI WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI PROGRAMU:

- nabywanie przez dziecko umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach;
- rozwój indywidualnych zainteresowań;
- kształcenie poczucia odpowiedzialności za siebie i innych;
- budowanie pozytywnej samooceny oraz asertywności;
- ukazanie problemu bezpieczeństwa wielopłaszczyznowo w celu ujednolicenia oddziaływań przedszkole– dom.

VI. Harmonogram działań

Jestem bezpieczny na terenie przedszkola i poza nim

CELE I ZADANIA	FORMY REALIZACJI	PRZEWDYWANE OSIĄGNIĘCIA DZIECI
<p>1. Zapoznanie z pomieszczeniami przedszkola, zabawkami, sprzętami, narzędziami i sposobem korzystania z nich .</p> <p>— Zapobieganie atakom umyślnego niszczenia sprzętów i zabawek w przedszkolu.</p> <p>2. Zapoznanie dzieci z konsekwencjami niebezpiecznych zabaw i nieprawidłowych zachowań</p>	<p>— zawarcie z dziećmi kontraktu „ Kodeks przedszkolaka”i uwzględnienie w nim:</p> <p>* zasad bezpiecznego korzystania z zabawek i wyposażenia przedszkola</p> <p>*zasad bezpiecznego poruszania się po schodach</p> <p>*zasad bezpiecznego korzystania ze sprzętu ogrodowego</p> <p>*zasad korzystania z urządzeń sanitarnych</p> <p>-Przypomnienie o zakazie manipulowania urządzeniami podłączonymi do prądu oraz zabawach zapalkami, ostrymi i niebezpiecznymi przedmiotami.</p> <p>— ogłoszenie konkursu plastycznego „Bezpieczny świat dziecka”</p> <p>-Reagowanie na wszelkie przejawy przemocy wśród rówieśników, w rodzinie oraz organizowanie pomocy doraźnej i psychologiczno-</p>	<p>Dziecko:</p> <p>— rozumie konieczność wprowadzenia umów oraz ich przestrzegania</p> <p>— bierze aktywny udział w zabawie przestrzegając zasad zachowania w sali oraz na placu zabaw;</p> <p>-przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej, stara się w zgodzie współdziałać z innymi dziećmi;</p> <p>-wie jak zachować się w sytuacjach zagrożenia i gdzie można otrzymać pomoc;</p> <p>-zna niebezpieczeństwa wynikające z zabaw w niedozwolonych miejscach lub też niedozwolonymi przedmiotami</p>

<p>3. Umiejętne rozwijanie konfliktów z rówieśnikami, dostarczanie przykładów z literatury dziecięcej</p> <p>4. Zapobieganie przemocy i eliminowanie agresji słownej i fizycznej wśród wychowanków przedszkola</p>	<p>pedagogicznej</p>	
--	----------------------	--

Bezpiecznie bawię się w domu i na podwórku.

CELE I ZADANIA	FORMY REALIZACJI	PRZEWDYWANE OSIĄGNIĘCIA DZIECI
<p>1. Wspólne ustalenie kryteriów doboru miejsc bezpiecznych do zabaw: — na śniegu i lodzie, nad wodą i w wodzie.</p> <p>2. Uświadomienia niebezpieczeństw związanych z oddalaniem się od opiekunów.</p>	<p>-poruszenie problemu zabaw w pobliżu jezdnii, placu budowy, zbiorników wodnych, zimowych zabaw na śniegu i lodzie, na podwórku wiejskim (oglądanie plansz, dostrzeganie związków przyczynowo — skutkowych na podstawie historyjek obrazkowych),</p> <p>- rozwiązywanie rebusów i zagadek:</p>	<p>Dziecko:</p> <p>— próbuje samodzielnie i bezpiecznie organizować sobie czas wolny zarówno w przedszkolu jak i w domu; ma rozeznanie, gdzie można się bezpiecznie bawić, a gdzie nie</p> <p>— oceni postępowanie bohatera historyjki;</p> <p>— wskaże nieprawidłowe</p>

<p>3. Zwrócenie uwagi na zachowania się podczas wycieczek, spacerów.</p>	<p>„Chcemy się bezpiecznie bawić” -organizowanie wycieczek i spacerów,</p>	<p>zachowania; — potrafi znaleźć inne rozwiązania; — wie jak zachować się podczas spacerów po okolicy i wycieczek — wie, że nie należy się oddalać od opiekunów, rodziców; — uzasadnia, dlaczego doszło do wypadku i jak można było temu zapobiec;</p>
--	--	--

Wiem jak zachować się w kontaktach z obcymi osobami.

<p>CELE I ZADANIA</p>	<p>FORMY REALIZACJI</p>	<p>PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA DZIECI</p>
<p>1. Zdefiniowanie pojęcia osoby obcej, 2. Uświadomienie dzieciom, że nie wszyscy dorośli zasługują na zaufanie. 3. Wyczulenie na zachowania obcych. 4. Uświadomienie, iż osoba</p>	<p>— zachowanie ostrożności wobec nieznanymi w różnych miejscach i sytuacjach. (praca z tekstem, historyjką obrazkową, filmem edukacyjnym)</p>	<p>Dziecko: -zna zagrożenia płynące ze strony innych ludzi i unika ich -wie, jak zachować się w kontaktach z nieznanymi, — wie, że nie wolno przyjmować prezentów od obcych; — przestrzega zakazu wsiadania do pojazdów osób nieznanymi;</p>

wyglądająca przyjaźnie może być dla nas zagrożeniem.		-zna pojęcie „zły dotyk” — wie, gdzie i jak szukać pomocy;
--	--	---

Kocham zwierzęta, ale wiem że mogą być niebezpieczne

Wykorzystywanie i tworzenie okazji do poznawania rzeczywistości przyrodniczej poprzez obserwowanie, eksperymentowanie, odkrywanie.

CELE I ZADANIA	FORMY REALIZACJI	PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA DZIECI
<p>1. Kształtowanie przyjaznego stosunku do zwierząt z zachowaniem ostrożności w kontaktach z nimi.</p> <p>2. Dostarczenie możliwości obserwowania zwierząt w bezpiecznym otoczeniu oraz nabywanie nowych wiadomości.</p> <p>3. Uświadomienie w jakich sytuacjach zwierzęta mogą być groźne (wystraszone, chore, niebezpieczne).</p> <p>4. Wskazanie bezpiecznych postaw (postawy obronne).</p>	<p>-praca z historyjką obrazkową, słuchanie wierszy i piosenek, drama,</p> <p>-wycieczka do ZOO,</p> <p>-ćwiczenia praktyczne-bezpieczna postawa</p> <p>-zoorganizowanie spotkania z lekarzem weterynarii lub przedstawicielami Straży Miejskiej dotyczące zachowania w sytuacji spotkania niebezpiecznego psa lub zwierząt leśnych blisko podwórka</p>	<p>Dziecko:</p> <p>-zna zagrożenia płynące ze świata zwierząt,</p> <p>— potrafi zachować się w miejscu publicznym;</p> <p>— rozpoznaje nieprawidłowe zachowania zwierząt;</p> <p>— wie, gdzie szukać pomocy w nagłych sytuacjach;</p>

Jestem uczestnikiem ruchu drogowego– pieszym i rowerzystą

Poznanie organizacji zasad życia społecznego

CELE I ZADANIA	FORMY REALIZACJI	PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA DZIECI
<p>1. Wdrażanie do kulturalnego i bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym</p> <p>2. Wyrabianie nawyków przechodzenia przez jezdnię w miejscach dozwolonych.</p> <p>3.. Utrwalenie podstawowych znaków drogowych z najbliższego otoczenia</p>	<p>-wycieczka na skrzyżowanie, obserwacja ruchu ulicznego, — historyjka obrazkowa”Na ulicy”</p> <p>-wykonanie makiety ulicy, drama”pojazdy i piesi)ćwiczenia praktyczne)</p> <p>-zabawa dydaktyczna”Jaki to znak?)</p> <p>-nauka piosenki o ruchu drogowym, — spotkanie z policjantem (pogadanka na temat zasad ruchu drogowego i bezpiecznego poruszania się po drogach)</p>	<p>Dziecko:</p> <p>-wskazuje na zagrożenia życia i zdrowia czyhające na drogach,</p> <p>-potrafi przewidywać, co się może zdarzyć podczas zabaw na ulicy</p> <p>— poznaje i nazywa charakterystyczne elementy drogi i ulicy;</p> <p>-zna zasady przechodzenia przez jezdnię,</p> <p>-zna ważne dla pieszych znaki drogowe,</p> <p>-potrafi dokonać podziału znaków na ostrzegawcze, informacyjne, zakazu i nakazu,</p> <p>-ma wyrobioną postawę zaufania wobec pracowników policji,</p> <p>— rozróżnia i nazywa kolory sygnalizacji świetlnej;</p> <p>— wie, gdzie i jak szukać pomocy w razie wypadku drogowego,</p>

Dbam o zdrowie swoje i innych.

CELE I ZADANIA	FORMY REALIZACJI	PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA DZIECI
<p>1. Zachęcanie do mówienia umiarkowanym głosem.</p> <p>2. Wdrażanie dzieci do hartowania i częstego korzystania ze świeżego powietrza.</p> <p>3. Wdrażanie dzieci do ubierania się odpowiednio do temperatury</p> <p>4. Zachęcanie dzieci do zjadania przygotowanych posiłków w odpowiednich porach.</p> <p>5. Wyrabianie nawyków korzystania z zabiegów higienicznych.</p> <p>5. Uświadomienie dzieciom konieczności niezbędnych wizyt u lekarza i stomatologa.</p>	<p>— dostarczanie dzieciom wzorców właściwego zachowania się w domu i w przedszkolu,</p> <p>— czynne uczestnictwo dzieci w zabawach organizowanych przez nauczycielkę (zabawy ruchowe, zestawy ćwiczeń gimnastycznych, spacer, wycieczki, zabawy na świeżym powietrzu</p> <p>-uczenie się ubierania odpowiednio do pogody (wykorzystanie zabaw dydaktycznych)</p> <p>-systematyczne wdrażanie dzieci do stosowania zabiegów higienicznych, mycia rąk przed posiłkami i po wyjściu z ubikacji</p> <p>— rozumienie potrzeby wizyt kontrolnych u lekarza i w gabinecie stomatologicznym, stałego kontrolowania jakości zębów (opowiadanie, historyjka obrazkowa)</p> <p>— wycieczka do gabinetu stomatologicznego</p> <p>(kolorowanka, filmy edukacyjne</p>	<p>Dziecko:</p> <p>— potrafi opisać swój stan, swoje samopoczucie;</p> <p>-potrafi opanować emocje i wyciszyć się,</p> <p>— rozumie pojęcia dentysta i stomatolog, oraz dostrzega związek między chorobą, a leczeniem ,</p> <p>-wie, w jakim celu wykonywane są szczepienia ochronne,</p> <p>— potrafi prawidłowo czyścić zęby oraz umyć się,</p> <p>— pamięta o myciu rąk przed posiłkami i po wyjściu z toalety;</p> <p>-ubiera się stosownie do pogody</p> <p>(prawidłowo dopasuje elementy garderoby z określonymi zjawiskami atmosferycznymi), u</p> <p>— zna zasady prawidłowego odżywiania się, rozumie konieczność mycia owoców i warzyw przed spożyciem,</p> <p>-rozumie znaczenie i chętnie</p>

<p>6.Kształtowanie podstawowych wartości społecznych:</p> <p>szacunek dla drugiego człowieka</p> <p>szacunek dla życia i</p>	<p>promujące higienę jamy ustnej0</p> <p>— uświadamianie dzieciom konieczności spożywania owoców i warzyw jako źródła cennych witamin (poprzez spożywanie w przedszkolu, własnoręcznie przygotowywanych surówek i kanapek</p> <p>-dzieci w konkursach organizowanych w przedszkolu i poza przedszkolem, „W zdrowym ciele zdrowy duch” „,Wszystko o zdrowiu” „,Biały ząbek” „,Festiwal kanapek</p> <p>Uświadomienie dziecku jego praw do nietykalności osobistej i nie naruszania jego godności</p> <p>— Rozmowy z rodzicami</p> <p>— Prowadzenie zajęć indywidualnych rano i w trzeciej części dnia</p> <p>— Nawiązanie współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną</p>	<p>przebywa na świeżym powietrzu, czerpie przyjemność z zabaw ruchowych,</p> <p>— dziecko czuje się ważne— zaplanuje własne posiłki, potrafi zachować się przy stole podczas posiłków,</p>
--	---	--

zdrowia.		
7. Stwarzanie warunków do prawidłowego rozwoju dzieciom uzdolnionym, praca z dzieckiem zdolnym oraz pomoc dzieciom mającym kłopoty edukacyjne.		

VII. Harmonogram działań dla dzieci starszych.

TEMATY DZIAŁAŃ EDUKACYJ- NYCH	METODA REALIZACJI	CELE EDUKACYJNE	TERMIN WYKO- NANIA
1. Bezpieczne poruszanie się po placówce przedszkolnej – wspólna pogadanka ze spacerem po przedszkolu.	Spacer po placówce przedszkolnej, pogadanka	- Zapoznanie się z rozkładem pomieszczeń w przedszkolu i sposobem poruszania się po nim, - opisanie oznaczeń informacyjnych umieszczonych w przedszkolu (gaśnica, wyjście ewakuacyjne), - zapoznanie z drogą ewakuacyjną.	wrzesień

<p>2. Droga dziecka do przedszkola – - wypowiedzi dzieci dotyczące drogi ich do i z przedszkola, - przedstawienie groźnych sytuacji, - omówienie zasad ruchu pieszych, z uczestnictwem pana policjanta w mieście i na wsi, - nauczanie właściwy przejścia przez jezdnię.</p>	<p>Spacery po mieście Puławy, wycieczka na najbliższe skrzyżowanie w celu praktycznych ćwiczeń przechodzenia przez jezdnię, spacery ukazujące niebezpieczne i bezpieczne miejsca do zabawy.</p>	<p>-Poznanie zasad właściwego przechodzenia przez jezdnię. - poznanie znaków drogowych które znajdują się w okolicach przedszkola oraz przejść dla pieszych.</p>	<p>wrzesień</p>
<p>3. Wycieczka do miasta. Ruch pieszy w mieście, właściwe postępowanie na skrzyżowaniu z sygnalizacją świetlną.</p>	<p>Spacer ulicami miasta z uczestnictwem pana policjanta z drogówki: Prawidłowe przechodzenie przez jezdnię z sygnalizatorem świetlnym i bez niego, poznanie zasad przechodzenia jezdni na rondzie i sprawdzenie w praktyce, nauka prostego przechodzenia przez jezdnię.</p>	<p>- zapoznanie się z zasadami stosownego zachowania się na przystanku - nauka i poznanie zasad przechodzenia przez jezdnię przy sprawnej sygnalizacji świetlnej, - poznanie zasad przejścia przez jezdnię na rondzie.</p>	<p>Październik</p>
<p>4. Wycieczki w celu praktycznego</p>	<p>Wycieczki, rozmowy</p>	<p>-zapoznanie się z zasadami zachowania się podczas wycieczek i</p>	<p>cały rok</p>

stosowania zasad ruchu pieszych, zapoznanie się ze znakami drogowymi w najbliższej okolicy, prawidłowe poruszanie się w parach całą grupą.		utrwalenie ich (nie oddalanie się od grupy), - zapoznanie dzieci z prawidłową techniką przejścia przez jezdnię oraz z zasadami właściwego zachowania się na drodze; - poznanie wyglądu znaków drogowych. - uświadomienie konieczności przestrzegania przez dzieci odpowiednich miejsc do zabawy, z dala od zbiorników wodnych, jezdnii, itp., - nakierowanie uwagi dzieci na niebezpieczeństwo wynikające z zabawy w niebezpiecznych miejscach, a w szczególności na skutki płynące z bezmyślnych zabaw w stosunku innych użytkowników dróg,	
5. Inscenizacja „Odblaskowe dzieciaki” , wizyta policjanta.	Przygotowanie inscenizacji dla wszystkich przedszkolaków, prelekcja policjanta ruchu drogowego NT. jakie znaczenie mają odblaski dla pieszych.	- uzmysłowienie dzieciom potrzeby noszenia odblasków, - przedstawienie jakie skutki mogą wynikać ze złej widoczności pieszych na drodze.	Październik
6. Znaki drogowe.	Zrobienie znaków drogowych na zajęciach plastycznych, układanie puzzli	- Utrwalenie elementarnych zasad ruchu drogowego dla pieszych, - utrwalenie znaków drogowych ich znaczenia poznanych wcześniej , - umiejętność dopasowania znaków tych do danej sytuacji drogowej.	Październik, listopad, luty
7. Pokaz tresury	pogadanka pokaz,	- Zapoznanie z rolą i zadaniami	

<p>psa policyjnego</p> <p>Pogadanka na temat „Jak można się ustrzec przed atakiem psa”.</p>	<p>-zajęcia praktyczne w obronie przed atakiem psa</p>	<p>psa policyjnego;</p> <p>- uzmysłowienie dzieciom niebezpieczeństw powstałych na skutek nieodpowiedniego postępowania wobec psa;</p> <p>- nauczanie w jaki sposób bronić się przed atakiem psa.</p>	<p>Listopad</p>
<p>Przeprowadzenie zajęć z cyklu: „Nieznajomy-osoba niebezpieczna”</p> <p>Treści zajęć:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jak trzeba zachować się w stosunku do nieznajomych?- na podstawie baśni <i>Czerwony Kapturek</i>; • Jesteśmy przezorni. Na podstawie <i>Wilk i koźlęta</i> • Kto tam? uzmysłowienie dzieciom niebezpieczeństw na podstawie baśni <i>Królowna Śnieżka</i> 	<p>Rozmowy z funkcjonariuszem policji, wykonywanie scenek dramowych, historyjki obrazkowe.</p>	<p>- Uzmysłowanie dzieciom zagrożeń które wynikają z nieplanowanych spotkań z obcymi ludźmi,</p> <p>- zdobywanie umiejętności oraz zasobu wiadomości na temat postawy jaką winno się przyjmować w razie otrzymania jakichś propozycji od osób nieznajomych,</p> <p>- kształcenie umiejętności śmiałego oraz otwartego zwracania się o pomoc do funkcjonariusza policji,</p> <p>- próba przewidzenia jakie mogą być następstwa w zaistniałych okolicznościach zagrożenia,</p> <p>-uzmysłowienie dzieciom jakie skutki mogą zaistnieć w sytuacji wyjawienia obcej osobie swojego adresu zamieszkania</p>	<p>Listopad</p> <p>luty</p> <p>czerwiec</p>

<p>9. Rozmowa dotycząca wpływu warunków atmosferycznych na bezpieczeństwo uczestników ruchu (zwiększenie drogi hamowania, słaba widoczność)</p>	<p>Obserwacja przez jakiś okres pogody, założenie kalendarza meteorologicznego, Przedstawienie, komunikatów na temat warunków atmosferycznych dla kierowców pojazdów (TV , rozgłośnia radiowa, obwieszczenie w prasie)</p>	<p>- uzmysłowienie wpływu atmosfery na sytuacjach na drogach; - uświadomienie konieczności odznaczania się odblaskami.</p>	<p>listopad marzec</p>
<p>10. Przeprowadzanie zajęć na temat: „ Dlaczego funkcjonariusz policji jest moim przyjacielem”.</p>	<p>Wizyta funkcjonariusza policji, dyskusja bezpośrednia o wykonywanym zawodzie.</p>	<p>- Poznanie różnych rodzajów mundurów policji , zadań i roli Jaką pełni policja, - umiejętności rozpoznawania funkcjonariusza po umundurowaniu, - dostrzeżenie, pojmanie konieczność i cena zawodu funkcjonariusza policji, - wyrabianie postawy zaufania do funkcjonariusza policji.</p>	<p>listopad</p>
<p>11. Dydaktyczna gra komputerowa „ Odblaskowe przedszkolaki”</p>	<p>Gra na komputerze</p>	<p>- uzmysłowienie potrzeby noszenia przez dzieci odblasków, -przypomnienie o noszeniu odblasków.</p>	<p>grudzień marzec</p>

<p>12. „Bezpieczeństwo zabaw zimowych” – wizyta funkcjonariusza policji w przedszkolu. Rozmowa dotycząca przyczyn i rodzajów wypadków które zagrażają dzieciom podczas zimowych zabaw.</p>	<p>Prelekcja wygłoszona przez funkcjonariusza policji, rozdanie folderów - „Bezpieczeństwo zabaw zimowych”.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uświadomienie dziecku zagrożeń wynikających podczas ślizgania się po zamrożonych rzekach i stawach, - uzmysłowienie sobie zagrożeń w czasie zabawy na dworze, w szczególności blisko tras transportowych oraz wynikię następstwa nieprawidłowo planowanych zabaw, - wpojenie zasad oraz znajomości bezpiecznych miejsc do zabawy na świeżym powietrzu 	<p>luty</p>
<p>13. Omawianie i kolorowanie obrazków z serii „Bezpieczeństwo i niebezpieczeństwo zabaw zimowych i letnich”</p>	<p>Historyjki obrazkowe, kolorowanie obrazków</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Utrwalenie i uświadomienie zagrożeń wynikłych z nieodpowiedniego postępowania w czasie zimowych zabaw . 	<p>styczeń maj</p>
<p>14. Wycieczka do Komendy Powiatowej Policji w Puławach.</p>	<p>Wycieczka, oglądanie wnętrza budynku policyjnego, rozmowy z funkcjonariuszami policji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Zapoznanie dzieci z zawodem wykonywanym przez policjantów, - kształcenie świadomości wartości oraz powinności zawodu policjanta, - wzbudzanie poważania dla zawodu policjanta. 	<p>kwiecień</p>
<p>15. Pogadanka dotycząca tematu „Kulturalny pasażer”</p>	<p>Pogadanka, odegranie scenki dramatycznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Utrwalenie zasad należytego postępowania w miejscach publicznych np. na przystanku, (bezpieczne wejście i wyjście z autobusu), a także zachowanie kulturalnie w autobusie. 	<p>kwiecień</p>
<p>16. Zajęcia z</p>	<p>Rozmowa z</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie się dzieci z 	

<p>gościnnym udziałem przedszkolnej pielęgniarki. Pierwsza pomoc przy zadrapaniu, skaleczeniu, oparzeniu.</p>	<p>pielęgniarką dotycząca obowiązków jej pracy, pokazanie na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w razie oparzenia, zadrapania, skaleczenia.</p>	<p>podstawowymi zasadami udzielania pomocy w razie zadrapań, skaleczeń, oparzeń, - zapoznanie się dzieci z podstawowymi materiałami opatrunkowymi oraz środkami odkażającymi. - rozumienie konieczność udzielania pierwszej pomocy.</p>	<p>Maj</p>
<p>17. Wycieczka do Zawodowej Straży Pożarnej w Puławach.</p>	<p>Zwiedzanie remizy strażackiej, zapoznanie się z wyglądem sprzętu używanego w czasie gaszenia pożarów, skażenia chemicznego, wypadków drogowych, , rozmowy z funkcjonariuszami i straży pożarnej które obrazowały przedszkolakom pracę którą wykonują.</p>	<p>- Wzbogacanie wiedzy dzieci dotyczącej pracy straży pożarnej; - zapoznanie dzieci z wyposażeniem i sprzętem wozów strażackich; - uświadomienie dzieciom jak ważne jest i ma ogromne znaczenie dla społeczeństwo zawód strażaka.</p>	<p>maj</p>
<p>18. „Uwaga, pali się” – cykl zajęć.</p>	<p>Historyjki obrazkowe, ilustracje tematyczne opowiadania,</p>	<p>- Uzmysłowanie niebezpieczeństw jakie wynikać mogą z nieodpowiedniego posługiwania się urządzeniami elektrycznymi, zapalkami;</p>	<p>maj</p>

		<p>-edukowanie dzieci o wyższej konieczności zachowania ostrożności podczas przebywania w lesie, by nie zaproszyć ognia.</p> <p>- stosowny zachowanie się w czasie burzy.</p>	
<p>19. „Bezpieczne wakacje” – seans filmowy oraz opracowanie słusznych zachowań dzieci podczas pobytu na wakacjach z uczestnictwem funkcjonariuszy policji wydziału ruchu drogowego, folder skierowany do rodziców pt <i>Bezpieczne wakacje.</i></p>	<p>Oglądanie filmu video, spotkanie i dyskusja z funkcjonariuszem policji. oglądanie ilustracji tematycznych.</p>	<p>- Uzmysłowanie dzieciom iż koniecznym jest przestrzeganie miejsc wyznaczonych do zabawy, daleko od zbiorników wodnych, jezdni, itp.,</p> <p>- koncentracja uwagi na zagrożeniach wynikających z zabaw w miejscach niewłaściwych, lecz też na skutki zabaw nieprzemyślanych dla innych uczestników dróg,</p> <p>- omówienie zasad bezpiecznych podróży z rodzicami samochodem.</p> <p>- utrwalenie numerów alarmowych (policja- 997, pogotowie 999, straż pożarna 998).</p> <p>- unaocznienie rodzicom różnorodnych niebezpieczeństw i zagrożeń powstałych na skutek pozostawienia pociech bez należytej opieki,</p> <p>- pamiętanie o bezpiecznym podróżowaniu z dzieckiem samochodem (odpowiedni fotelik, zapinanie pasów, wsiadanie do samochodu od strony chodnika)</p>	<p>czerwiec</p>

VIII. „PIĘĆ MINUT GIMNASTYKI BUZI I JĘZYKA” - PROGRAM PROFILAKTYKI LOGOPEDYCZNEJ

W działalności placówek przedszkolnych, dużą wagę przywiązuje się do wszechstronnego rozwoju osobowości dziecka, a w tym również do rozwoju mowy.

W rozwoju językowym dziecka niezmiernie ważnym jest oddziaływanie wielu czynników, w szczególności należy podkreślić tu wpływ środowiska rodzinnego, przedszkola i pracy logopedy.

Na całokształt rozwoju dziecka i jego powodzenia szkolne w dużej mierze wpływa mowa. Jest ona atutem w nawiązywaniu kontaktów społecznych, daje możliwość precyzyjnej komunikacji, stanowi narzędzie w zdobywaniu informacji, pozwala na wyrażanie własnych sądów, uczuć i upodobań. Zdajemy sobie sprawę, jak przykre dla dziecka bywają następstwa wadliwej wymowy. Dziecko wyśmiewane przez kolegów lub nawet przez rodziców, którzy sądzą, że w ten sposób zmuszą lub zmobilizują je do dobrej wymowy, dość szybko traci zaufanie do otoczenia, zaczyna unikać rówieśników, traci zainteresowanie rozmowami, nie lubi odpowiadać na pytania, staje się małomówne.

Z obserwacji wynika, że do przedszkola przychodzą dzieci z dużymi brakami w zakresie wymawiania głosek i budowania wypowiedzi ustnych. Dzieci często mówią niedbale, niewyraźnie, krzykliwie lub cicho, przez nos lub przez zęby, „połykając” końcowe głoski w wyrazach, mówią na wdechu. Nie zawsze są to wady wymowy, ponieważ wynikają one z nieukończonego jeszcze rozwoju mowy. Jednakże bardzo często obserwujemy przedłużanie się u dzieci tego etapu. Jeżeli nie zapewnimy im szczególnych form pomocy, to będą miały problemy. Początkowo nieznaczne trudności, jeśli nie są usunięte w porę, utrwala się i z czasem stają się wadami wymowy. Ćwiczenia usprawniające motorykę narządów mowy: język, wargi i podniebienie przygotowują dziecko do prawidłowego mówienia.

Aby dziecko nie miało problemów z poprawną wymową, wystarczy wytłumaczyć i pokazać dziecku zasady prawidłowej artykulacji poszczególnych głosek, a następnie trochę z nim poćwiczyć poprzez zabawę. Wady wymowy i zaburzenia mowy, dostrzeżone przez nauczycieli, mogą być usunięte w trakcie dobrze prowadzonych działań profilaktycznych.

Sprawne funkcjonowanie narządów mowy, to warunek prawidłowego wymawiania wszystkich głosek. Wymawianie każdej głoski wymaga zaangażowania się narządów artykulacji i innych mięśni. Gimnastyka narządów artykulacji umożliwia usuwanie licznych zaburzeń mowy, o ile ich przyczyną nie są uszkodzenia organiczne. Może być wykorzystywana również w usprawnianiu narządów artykulacji dzieci „źle” mówiących, z opóźnieniem rozwoju mowy, „źle” słyszących oraz w celach profilaktycznych.

Wyrazistość wymowy, o którą wśród dzieci bardzo trudno, zależy przede wszystkim od sprawności mięśni narządów artykulacji. Z obserwacji wynika, że w większości zwraca się uwagę na sam fakt mówienia, mniej zaś na jakość wymowy.

Cele szczegółowe:

1. Likwidowanie u dzieci błędów wymowy i jej doskonalenie,
2. Rozwijanie i doskonalenie procesów analizy słuchowej,
3. Usuwanie przyczyn niechęci do mówienia, a tym samym nawiązywanie słownych kontaktów społecznych,
4. Umożliwienie wyrażania się w różnych formach ekspresji słownej kształcącej mowę i myślenie,
5. Rozwijanie sprawności narządów mowy, artykulacji i fonacji, słuchu fonemowego,
6. Rozwijanie komunikacji językowej dziecka, wzbogacanie słownictwa, poprawności gramatycznej i stylistycznej wypowiedzi,
7. Rozwijanie sprawności językowej łącznie z kształtowaniem innych funkcji psychicznych, jak: logiczne myślenie, spostrzegawczość, pamięć, wyobraźnia i uwaga.

Cele uzyskamy poprzez prowadzenie od najmłodszych lat systematycznych ćwiczeń w formie zabaw, bowiem ta forma pracy jest dzieciom najbliższa. Uwzględnić należy, więc ćwiczenia prawidłowego oddechu, procesów analizy słuchowej, ćwiczeń narządów mowy oraz artykulacji.

Dzieci mają naturalną skłonność do wielokrotnego powtarzanie ulubionych zabaw. Jeśli więc potraktujemy ćwiczenia jako zabawę, będą one dla dziecka prawdziwą przyjemnością. Rola dorosła polega na pokazaniu poprawnie wykonanego ćwiczenia i zachęcaniu dziecka do pracy przez chwalenie za podejmowany wysiłek, choćby efekty nie były od razu widoczne. Lepiej ćwiczyć krótko, ale częściej 3-4 minut z 3-latkami, do 10 ze starszymi dziećmi. Czas trwania i liczbę powtórzeń należy dostosować do potrzeb oraz możliwości dzieci. Ćwiczenia zaczynamy od najprostszych stopniowo zwiększając ich trudność. Wykorzystujemy naturalne okazje, aby pogimnastykować aparat mowy.

Bardzo ważne, jeśli nie najważniejsze miejsce w hierarchii owych działań profilaktycznych zajmuje bez wątpienia współpraca z domem rodzinnym dziecka.

Zadania do realizacji:

1. Badania przesiewowe oceniające sprawność narządów mowy
2. Warsztaty prezentujące metody i formy pracy według programu.

3. "Domowe zabawy logopedyczne", broszury podnoszące poziom wiedzy rodziców z zakresu logopedii.
4. Systematyczne powtarzanie ćwiczeń w trakcie codziennych sytuacji edukacyjnych.
5. Konsultacje logopedyczne – logopeda – nauczyciel – rodzice.
6. Informacje dla rodziców w kąciku logopedycznym dot. rozwoju mowy dziecka w wieku przedszkolnym, możliwości kontaktu z logopedą, materiały zawierające ćwiczenia usprawniające narządy artykulacyjne.

Dziecko:

- Wykonuje ćwiczenia mięśni narządów mowy .
- Prawidłowo artykułuje głoski.
- Uświadamia sobie konieczność oddychania przez nos.
- Rozpoznaje i naśladuje dźwięki dochodzące z otoczenia, różnicuje dźwięki mowy, dokonuje ich analizy i syntezy.
- Właściwie gospodaruje oddechem w czasie mówienia, recytowania i śpiewania.
- Stosuje odpowiednie tempo mowy, siłę głosu, dykcję .

Efektom realizacji programu profilaktyki logopedycznej jest wyeliminowanie wad wymowy i usprawnienie narządów artykulacyjnych.

Ćwiczenia służące wspomaganie rozwoju mowy

Na stan mowy wpływa funkcjonowanie narządu słuchu, aparatu mowy, sprawność intelektualna, przebyte doświadczenia oraz wzory mowy dostarczane przez środowisko, w którym dziecko wzrasta. Aby zapewnić właściwy rozwój mowy należy podjąć następujące ćwiczenia:

- ćwiczenia słuchowe
- ćwiczenia melodyki wypowiedzi (realizacji odpowiedniego akcentu, tempa itp.)
- ćwiczenia rozumienia wypowiedzi
- ćwiczenia rozwijające słownictwo
- ćwiczenia w budowaniu zdań i dłuższych wypowiedzi
- ćwiczenia oddechowe

- ćwiczenia głosowe
- ćwiczenia usprawniające narządy artykulacyjne: język, wargi, podniebienie i żuchwę
- ćwiczenia artykulacyjne (utrwalanie prawidłowej wymowy poszczególnych głosek)

Układ ćwiczeń, ich kolejność, zakres, i nasilenie powinny być dobrane w zależności od potrzeb danej grupy czy określonych dla danego dziecka.

W zajęciach grupowych doskonałymi technikami wspomagającymi rozwój mowy dziecka są:

- zajęcia słuchowo-ruchowe (logorytmika i gimnastyka)
- zajęcia wzrokowo-ruchowe (artystyczno-techniczne)
- zajęcia słowno-ruchowe (czytanie, pisanie itp.)
- zabawy
- zajęcia ogólnorozwojowe

Bezpośrednią formą działania z zakresu profilaktyki logopedycznej są prowadzone grupowe ćwiczenia logopedyczne. Biorą w nich udział wszystkie dzieci. Ćwiczenia te mają na celu wspomaganie rozwoju mowy. Zajęcia odbywają się w formie zabawowej, stopień trudności oraz zakres ćwiczeń dostosowany jest do danej grupy wiekowej. Zajęcia odbywają się przy muzyce lub z wykorzystaniem instrumentów perkusyjnych, maskotek, pacynek, piórek, wstążek, chrupek, ryżu preparowanego, itd. Możliwości są tu właściwie nieograniczone.

Dzieci lubią te zabawy logopedyczne i często dodatkowo otrzymują na zakończenie zajęć „zadania domowe”, np. aby w domu przed lustrem codziennie wykonywały trzy dowolne, zapamiętane z zajęć ćwiczenia języka. Jeżeli choć kilkoro dzieci kończących swą edukację w przedszkolu po wakacjach nie trafi do logopedy to znaczy że przedstawione działania z zakresu profilaktyki logopedycznej spełniają swoją rolę.

IX. AGRESJA I PRZEMOC

Agresja jest problemem wielopłaszczyznowym. Dlatego też różne bywają akcje i reakcje agresywne. Trzeba poznać wczesne ich oznaki i przyczyny, poznać „głośne” i „ciche” formy agresji. Chcąc walczyć z agresją, musimy wiedzieć, że złość jest zdrowa, nie może ona jednak przybierać destrukcyjnego charakteru.

Co oznacza pojęcie „agresja w przedszkolu”? To nic innego jak: kłótnie, sprzeczki, przewiska, obraźliwe słowa, ciągnięcie za włosy, prowokacja, popychanie, bicie, szczypanie, gryzienie, kopanie, zabieranie i niszczenie zabawek, wyśmiewanie, drwienie, dokuczanie. Agresja to również brak przyzwolenia na przyłączenie się do zabawy, wykluczenie kogoś z rozmowy, zabawy, zemsta, groźba, dręczenie, onieśmianie.

Musimy się dokładnie przyjrzeć, aby stwierdzić, że nie istnieje agresja bez przyczyny, z czystej złośliwości. Dziecko broni się, aby było jak najmniej ograniczone w swoim działaniu, broni się przed atakiem, broni przedmiotów i terytorium, broni pomysłów na zabawę oraz swoich planów, chce doświadczać i być samodzielne. Jest to naturalna potrzeba badania świata, potrzeba ruchu, ciekawości. W przypadku agresywnego zachowania mamy do czynienia ze zwróceniem na siebie uwagi, osiągnięcia wpływów i uznania oraz zmiany istniejących okoliczności.

Agresja jest nieodłączną częścią naszego życia. Jeśli jednak przybiera ona formę pogardy dla człowieka prowadzi do przemocy oraz destrukcji, należy ją odrzucić.

Dzieci wiedzą dobrze, że w agresji musi być umiar. Już małe dzieci czują się w grupie silniejsze, są gotowe wystąpić przeciwko pojedynczym osobom: obrażać je, wykluczyć, atakować siłą grupy. Widząc takie działanie, musimy reagować natychmiast. Zwrócić uwagę poszczególnym osobom na ich działanie i jego skutki. Agresja zawsze przeszkadza; naturalnie najbardziej tym, których dotyczy, ale również innym dzieciom, którym uniemożliwia zabawę i inne zajęcia. Agresja to podniesiony głos, krzyk, wybuch złości, potok wyzwisk, rękoczynny. Rzadko kiedy można zignorować takie zachowania. Kierunek rozwoju oraz moment zakończenia zachowań agresywnych nie sposób przewidzieć, dlatego trzeba zareagować bezzwłocznie. Konieczne w przypadku agresji jest działanie natychmiastowe.

Cele szczegółowe:

1. Rozwijanie umiejętności zgodnego współżycia i współdziałania z rówieśnikami oraz najbliższym środowiskiem a także umiejętności polubownego rozwiązywania spraw konfliktowych i dochodzenia do kompromisu.
2. Korzystanie z pomocy oraz doradztwa nauczycielki w sytuacjach trudnych i konfliktowych.
3. Kształtowanie umiejętności przeproszenia kolegi za niewłaściwe zachowanie.

4. Uczenie się samodzielnego, kulturalnego rozwiązywania zaistniałych konfliktów zgodnie z ustalonymi normami postępowania i przestrzegania podstawowej zasady, że nie wolno nikogo krzywdzić.
5. Sprzeciwianie się przemocy fizycznej wobec siebie i innych dzieci ze strony rówieśników i dorosłych.
6. Nabywanie umiejętności przeciwstawiania się złemu traktowaniu fizycznemu

i psychicznemu ze strony innych.

1. Uświadamianie sobie, że przemoc (bicie, zabieranie zabawek, zmuszanie do jakichś czynności) jest rzeczą złą. Potępienie takiego zachowania.

Zadania do realizacji:

1. Kształtowanie podstawowych powinności moralnych np. życzliwości, tolerancji, sprawiedliwości, odpowiedzialności.
2. Tworzenie więzi uczuciowej z rodziną i środowiskiem, w którym dziecko wzrasta.
3. Rozwijanie umiejętności polubownego rozwiązania spraw konfliktowych i dochodzenie do kompromisu.
4. Rozwijanie umiejętności rozróżniania dobra od zła.
5. Uświadomienie złożoności otaczającego świata i czyhających zagrożeń.
6. Uświadomienie dzieciom swoich praw i obowiązków.

Dziecko:

- zna zasady zachowania się w przedszkolu,
- zna wybrane prawa dziecka,
- zna różne sposoby na pokonywanie złości,
- umie nazwać i odróżnić formy agresji,
- umie reagować na przejawy agresji,
- umie nazwać swoje uczucia,
- potrafi utożsamić się z inną osobą,
- potrafi wyrazić swoją opinie w sposób przyjazny.

X. PROPOZYCJE REALIZACJI ZADAŃ PROZDROWOTNYCH DOTYCZĄCYCH BEZPIECZEŃSTWA DZIECI

Realizując zajęcia oraz zabawy tematyki dotyczącej bezpieczeństwa pamiętać należy o znaczeniu uczenia okolicznościowego a także prewencji zagrożeń. Polegają one na informowaniu dzieci, jakie konsekwencje mogą wynikać w podejmowanych działaniach oraz ewentualnych niebezpieczeństwach, jakie mogą rodzić się z sytuacji powstałych wyniku ich czynności. Bardzo ważnym jest także by podczas kształtowania postaw dzieci posługiwać się przykładem, zarówno wzorem zachowań osobistych, jak i innym przykładem, przez które dzieci, naśladując je, wypracowują strategie własnych działań.

Propozycje zajęć zawarte w tym rozdziale mają na uwadze najważniejsze i najbardziej istotne zagrożenia na jakie dzieci mogą być narażone, prezentują tematykę dotyczącą zagadnień związanych z bezpieczeństwem, a także cele oraz przebieg zajęć.

PROPOZYCJE I SCENARIUSZE ZAJĘĆ ROZWIJAJĄCYCH ŚWIADOMOŚĆ DZIECI ORAZ BEZPIECZNEGO ZACHOWANIA SIĘ

Zapewnienie dzieciom bezpieczeństwa oraz zdrowia w placówce przedszkolnej, jest bardzo ważnym zadaniem, przed którym przedszkole stoi. Małe dziecko nie ma jeszcze wykształconych zdolności przewidywania zagrożeń, dlatego też zadaniem przedszkola jest rozwijanie u dziecka umiejętności radzenia sobie z trudnymi sytuacjami, poprzez odpowiednie działania, temu służące.

Poniżej są przedstawione zajęcia, które mają za zadanie wprowadzanie dziecka w zagadnienia bezpieczeństwa oraz ochrony jego zdrowia. Mogą one być realizowane w całości, jak również w zależności od potrzeb, obserwowanych zachowań przedszkolaków, można wprowadzać tylko pewne ich elementy.

1. KRĄG TEMATYCZNY: *Bezpieczeństwo w domu.*

- A. Temat: „Witaminy w czasie zimy”- czyli dlaczego dzieci nie mogą bawić się lekarstwami i przyjmować je bez nadzoru dorosłych.**

Cel główny:

- Uświadomienie dziecku, iż zabawa lekami i zażywanie ich samodzielne może być niebezpieczne dla zdrowia i życia.
- Przygotowanie dzieci do nieulegania pokusom skosztowania płynów aptecznych i pastylek.

Cele operacyjne:**Dziecko:**

- Rozumie treść obrazka.
- Umie wysuwać wnioski z jego treści.
- Potrafi odpowiedzieć na postawione mu pytania.
- Dokonuje oceny bohatera obrazka.
- Zna zasadę - Nigdy nie bawię się lekarstwami!

Przebieg zajęcia:

1. Słuchanie wiersza „Jak należy dbać o zdrowie?” T. Kubiaka.
2. Rozmowa o treści wiersza na podstawie postawionych pytań:
  - Co należy robić by zachować zdrowie?
  - Co jadać?
  - Jak dbać o ciało?
  - Dlaczego zażywamy witaminy w tabletkach?
3. Zabawa ruchowa do muzyki: „Balet na lodzie”.
4. Historyjka obrazkowa „**Pamiętaj! Nigdy nie baw się lekarstwami!**”. Układanie obrazków historyjki w prawidłowej kolejności, próby opowiadania treści historyjki.
5. Odpowiedzi dzieci na pytania:
  - Co robi ta dziewczynka?
  - Co trzyma w ręce?
  - Kiedy ludzie zażywają lekarstwa?
  - Kto mówi ludziom, jaką dawkę leku powinni zażywać?
  - Dlaczego lekarz zapisuje choremu dokładnie, jaką ilość leku zażywać?

- Dlaczego dzieci nie mogą bawić się lekarami?
6. Ustalenie zasad bezpiecznego obchodzenia się z lekarami:
    - Lekarami przechowujemy w apteczce.
    - Bez nadzoru i pozwolenia dorosłych nie wolno otwierać nam opakowań które zawierają leki a także kosztować płynów farmaceutycznych lub drażetki.
    - Nie bawimy się lekami.
  7. Zabawa ruchowa „Rozgrzewka na śniegu”.
  8. Kolorowanie obrazków: „Pamiętaj! Nie baw się lekarami!”

***

B. Temat: Co przydarzyło się Elemelkowi?

Cele:

- uświadomienie dzieci na bezpieczne zabawy podczas nieobecności rodziców w domu;
- kształcenie umiejętności przekazywania informacji przez gesty i ruchy ciała;

Metody: dyskusyjne, dramatyczne.

Aktywność: słowno – ruchowa.

Pomoce dydaktyczne: sylwetka Elemelka.

Przebieg zajęcia:

1. Dzieci siedzą w grupie, i słuchają przygody opowiedzianej przez Elemelka (opowiadanie opracowane na podstawie wiersza H. Łochockiej „O wróbelku Elemelku, o ziemniaku i bąbelku”).
2. Analiza treści wiersza na podstawie pytań zadawanych dzieciom przez nauczycielkę:
  - *Co przydarzyło się Elemelkowi?*
  - *Jaki był skutek nieuwagi Elemelka?*
  - *Czy kiedyś wam zdarzyła się jakaś nieprzyjemna przygoda w domu?*

- *Przed czym chciałobyście jeszcze przestrzec wróbelka, by nie przydarzały się jemu więcej niemiłe przygody?*

Odpowiedzi dzieci. Nauczyciel w formie podpowiedzi naprowadza je, jeśli nie mają pomysłów, na różne sytuacje zachowań niebezpiecznych:

- Zatruciem lekami i innymi substancjami;
- Groźących porażeniem prądem elektrycznym;
- Sytuacjami które mogą być przyczyną złamań albo też urazów kończyn;
- Groźących uduszeniem itp.

3. Zabawa „Ostrzegamy wróbelka”

Nauczyciel proponuje opracowanie rymowanek, tak aby Elemelek zapamiętał lepiej dziecięce przestrogi:

- Elemelku mały! Ja coś ci powiem: ostrożny cieszy się lepszym zdrowiem,
- Lepiej rozważnym być, i w zdrowiu długo żyć,
- A to przykre doświadczenie, niebezpieczne zabawy zwykle mają smutne zakończenie.

4. Zapoznanie dzieci z numerami alarmowymi przez nauczycielkę. Wspólnie z Elemelkiem uczą się numerów: 997, 999, 998, 992, 991.

Na kartonikach z jednej strony zapisany jest numer telefonu natomiast na drugiej stronie widnieje nazwa instytucji: POLICJA, STRAŻ POŻANA, POGOTOWIE RATUNKOWE, POGOTOWIE ENERETYCZNE, POGOTOWIE GAZOWE.

Po zapamiętaniu alarmowych numerów przedszkolaki starają się odgadnąć nazwy służb ratowniczych i odwrotnie.

5. „Stop, hop, siad, leż, rób, co chcesz.” – zabawa ruchowa. Uświadomienie odpowiedzialności za własne bezpieczeństwo i innych dzieci podczas zabawy.

6. Ewaluacja .

- Co mi się podobało na dzisiejszych zajęciach,
- Co ważnego wyniosłem z zajęć.

***

2. KRĄG TEMATYCZNY: *Nie ufamy obcym!*

C. Temat: Spotkanie Czerwonego Kapturka z nieznajomym.

Cele :

- zwrócenie uwagi na zachowanie ostrożności wobec nieznajomych, osób obcych
- wyrabianie umiejętności myślenia przyczynowo - skutkowego
- współdziałanie sprawne z kolegami i koleżankami.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- zna treść bajki pt. „Czerwony Kapturek”,
- rozumie czego nie powinien robić Kapturek podczas spotkania z wilkiem,
- uświadomi sobie jak należy postępować przy spotkaniu z nieznajomym,
- dowie się jak postąpić trzeba gdy nieznajomy pyta o adres,
- potrafi udzielać rad, rozważając następstwa zachowań nieprzemyślanych,
- potrafi odegrać rolę Czerwonego Kapturka oraz wilka jako osoby obcej,
- potrafi współpracować z koleżankami i kolegami we wspólnej zabawie i grze.

Środki dydaktyczne;

Scenka przedstawiająca sytuację z bajki, rekwizyty do odgrywania scenki, sylwety postaci występujących w bajce, rysunki sytuacji z bajki, duża kostka do gry z cyframi, ilustracja w formie układanki puzzli na tablicy.

Przebieg:

1. Wprowadzenie w tematykę zajęć;

- rzuty kostką do gry,
- odczytywanie cyfr 1-5,
- odkrywanie elementów puzzli na tablicy (ilustracji do bajki),
- odgadywanie tytułu bajki dzięki odsłoniętym fragmentom.

2. Zabawa ruchowa „Chodzi wilczek koło drogi”- ustawienie dzieci w kole. Wilczek stoi w kole, natomiast dzieci z tyłu za sobą podają sobie jakiś przedmiot np. koszyk. Zadaniem wilka jest jak najszybsze przejęcie koszyka.
3. Słuchanie bajki opowiedanej przez nauczyciela.
4. Rozmowa na temat bajki.
  - *Kogo spotkał Czerwony Kapturek ?*
  - *Jak zachował się gdy spotkał wilka ?*
  - *Czego nie powinien wilkowi powiedzieć i dlaczego ?*
  - *Dlaczego możemy podejrzewa, iż wilk nie był Kapturka przyjacielem ?*
  - *Jak należy się zachować, gdy spotyka się osobę nieznaną, obcą ?*
5. Rady dla Czerwonego Kapturka - zdania niedokończone.
Czerwony Kapturku nie należy.....dlatego. że..... .
6. Odgrywanie scenki; Czerwony Kapturek spotyka nieznanego wilka.
W wersji: **Czerwony Kapturek potrafi unikać zagrożenia.**
7. Zabawa w formie opowieści ruchowej - „Spacerkiem po lesie”
8. Malowanie obrazków farbami plakatowymi. Stworzenie wspólnej książeczki przedstawiającej wizytę Czerwonego Kapturka u babci, a nie spotkanie Kapturka z wilkiem w przebraniu babci. Swobodne wypowiedzi dzieci na temat zaistniałych okoliczności podczas kolorowania. Co zrobił Czerwony Kapturek, gdy trafił już do babci?
9. Ewaluacja.
  - *O czym powinien pamiętać Czerwony Kapturek ?*
  - *Czy sytuacje podobne mogą się zdarzyć tylko w bajkach?*
  - *Jakie sytuacje mogą zdarzyć się naprawdę ?*
  - *Jak trzeba postąpić gdy nieznanomy pyta o adres ?*

***

3. KRĄG TEMATYCZNY: *Jestem bezpieczny, zapobiegam wypadkom*

D. Temat: Potrafię lepiej niż rodzice chodzić pieszo przez ulicę.

Cele:

- rozumienie konieczności przestrzegania zasad ruchu drogowego dla pieszych;
- poznanie w zabawach zasad prawidłowego przechodzenia przez jezdnię, reagowanie na umowne znaki;
- wzbogacenie zasobu wiadomości na temat znaków drogowych regulujących ruch uliczny;
- bezpieczne i kulturalne zachowanie się w stosunku do innych uczestników ruchu drogowego (pojazdy);
- rozwijanie spostrzegawczości i sprawności manualnej.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- potrafi uważnie słuchać utwory literackie;
- umie wypowiadać się na podany temat;
- zna oznaczenie kolorów sygnalizatora świetlnego;
- rozróżnia charakterystyczne cechy znaków drogowych;
- nazywa figury geometryczne: koło, trójkąt, kwadrat, prostokąt;
- umie liczyć w zakresie liczby 10;
- potrafi złożyć pocięty obrazek w całość;
- rozumie zasady przestrzegania bezpieczeństwa w trakcie zabaw ruchowych;
- potrafi rytmicznie poruszać się do muzyki;
- potrafi skupić uwagę na zadaniu
- umie reagować na sygnał słowny i dźwiękowy;

Formy: indywidualna, zbiorowa, zespołowa.

Metody:

- słowna - odpowiedzi dzieci na postawione pytania przez nauczycielkę;

- oglądowa – ilustracje na tablicy;
- czynna – praca plastyczna, układanie puzzli;

Pomoce dydaktyczne:

wiersz „Uliczne sygnały”, plansze z sytuacjami przedstawiającymi prawidłowe i nieprawidłowe zachowania dzieci na ulicy, papierowe koła zielone i czerwone, makieta ulicy, papierowe zagadki (samochody, przechodnie, sygnalizator świetlny, wybrane znaki drogowe), obręcze, szarfy, koperty z obrazkami pojazdów, koperty z pociętymi na części znakami drogowymi, po trzy kółka (czerwone, żółte, zielone), płyta CD z materiałem dźwiękowym: odgłosy ulicy, kółka małe dla wszystkich dzieci, bużki na patyczkach: wesołe i smutne.

Przebieg zajęcia:

- 1. Powitanie dzieci** „, Nazywam się..., lubię..., mam...”
- 2. Wysłuchanie krótkiego tekstu „Raz na jezdnię wlaźła gapa...”- wypowiedzi dzieci w oparciu o tekst na temat: Co to jest ulica ?**

„Uliczne sygnały”

Raz na jezdnię wlaźła gapa,
Taka gapa, że aż strach.
Ktoś za kołnierz gapę złapał,
Ktoś za gapa krzyknął: Ach!

Ach ty gapo, co ty robisz!
Tu jest jezdnia, chyba wiesz!
Autobusy, samochody,
Motocykle pędzą też.

Uliczne sygnały zna duży i mały,
Uliczne sygnały trzeba dobrze znać.
Gdy światło zielone, na drugą idź stronę,
Lecz kiedy jest czerwone, wtedy musisz stać.

Nauczyciel wskazuje tablicę która przedstawia ulicę wraz ze skrzyżowaniem. Zadaniem dzieci jest odpowiedź na następujące -pytania:

- Do czego służy jezdnia?

- Po co są chodniki na ulicach?
- Gdzie należy przechodzić przez jezdnię?
- Kto wie, jak nazywa się ulica , przy której mieszka?

Następnie nauczyciel czyta zagadki dotyczące pojazdów poruszających się po ulicy (zebra, tramwaj, znaki drogowe, samochód, sygnalizator, piesi, rower). Zadaniem dzieci jest wskazanie odpowiedniego obrazka i dopasowanie go w odpowiednie miejsce na planszy przedstawiającej skrzyżowanie.

3. Rozmowa przy planszach na tablicy.

Nauczyciel odsłania plansze z sytuacjami które przedstawiają prawidłowe lub nieprawidłowe zachowanie dzieci na ulicy. Zadaniem dzieci jest spośród przygotowanych plansz wskazać te, na których dzieci zachowują się prawidłowo i przypiąć obok nich zielone koło a obok plansz które wskazują niewłaściwe zachowanie przypiąć koło czerwone.

4. „Przesiadka” – zabawa ruchowo – dźwiękonaśladowcza.

Ustawienie w kręgu. Dzieci siedzą w obręczach (o jedną obręcz mniej od liczby uczestników zabawy). Dziecko prowadzące staje w środku. Poruszając się po kole, naśladuje jakiś środek lokomocji (samochód, pociąg, samolot itp.). zatrzymuje się przed kilkoma osobami i w umówiony sposób sygnalizuje, by dołączyły do podróżników. Wskazane osoby ruszają za prowadzącym, naśladując jego ruchy i dźwięki. Kiedy w ruchu jest już kilkanaście osób, nauczyciel woła PRZESIADKA i wszyscy starają się usiąść w obręczach. Ten kto zostaje bez obręczy, zaczyna zabawę od początku, naśladując inny pojazd.

5. Zabawa klasyfikacyjna „Znaki drogowe” – wysłuchanie zagadki:

Stoją przy drogach
Na długich nogach
Wcale nie maki, ani nie ptaki
Nauczyć mogą
Jak chodzić i jeździć drogą.

- Próba odpowiedzi na pytanie: Po co na ulicy są znaki drogowe?
- Podział dzieci na grupy (w jednej grupie dwoje dzieci). Każda grupa dostaje kopertę w której są pocięte obrazki. Zadaniem dzieci jest złożenie pociętego obrazka w całość

(znak drogowy) a także określenie przez dziecko jaką figurą geometryczną jest ułożony znak – praca zróżnicowana wg możliwości i umiejętności dziecka (3, 4, 5 części).

- reagowanie na polecenia nauczycielki: Proszę wstań dzieci, które mają znaki w kształcie np. koła - rozpoznawanie kształtów: koło, trójkąt, kwadrat i dopasowanie do znaków ułożonych na dywanie z szarf .

6. Zabawa słuchowa „Odgłosy ulicy” – z płyty CD rozpoznawanie dźwięków pojazdów i wskazanie właściwego na obrazku (w kopertach znajduje się 5 ilustracji pojazdów);

7. Zgaduj zgadula. Dzieci obrazują odpowiedzi na pytania zadane przez nauczycielkę buziami na patyczku: wesoła - tak; smutna - nie

- Czy możesz przejść na drugą stronę kiedy światło jest czerwone?
- Wskoczyła na ulicę piłka nożna, czy można za nią pobiec czy nie można?
- Czy chłopiec na rowerze dobrze się sprawuje, kiedy czepia się traktora i za nim pedałuje?
- Czy należy drogowe znaki znać, żeby wiedzieć jak jechać?
- Przez jezdnię sobie przebiegnę , bo mnie się bardzo śpieszy, niech inni sobie szukają przejścia dla pieszych.
- Fajnie jest, gdy dzieci chodzą gromada po całym chodniku?
- Można przechodzić przez ulicę i nie patrzeć się czy jedzie samochód.
- Czy jak przechodzimy przez ulicę, a nie ma sygnalizatora to rozglądamy się czy nic nie jedzie?
- Czy możesz przejść na drugą stronę, kiedy światło jest zielone?

8. „ Barwy sygnalizatora”- zabawa dydaktyczna.

Nauczycielka rozkłada na dywanie trzy obręcze w kolorze: czerwonym, żółtym, zielonym. Wokół każdej obręczy umieszcza kółka w kolorach odpowiadających kolorom obręczy (na każde dziecko powinny przypadać trzy kółka- czerwone, pomarańczowe, zielone). Dzieci powinny same zasugerować układanie wg. Kolorów. Po wykonaniu zadania wspólnie z n-lką zastanawiają się gdzie na ulicy można spotkać kółka w takich kolorach.

Nauczycielka umieszcza na tablicy szablon sygnalizatora. Z pomocą dzieci układa na nim kółka o odpowiednich kolorach. Dzieci określają ich znaczenie w ruchu drogowym. Każde otrzymuje z obręczy po jednym kółku.

9. Zabawa ruchowa „Samochody”.

Dzieci trzymają w rękach kółka – „kierownice”. Na hasło: „zielone”- przemieszczają się w dowolnych kierunkach po sali. Na hasło: „czerwone”- zatrzymują się i pozostają w bezruchu kilka sekund. Po zakończeniu zabawy zajmują miejsca przy stolikach.

10. Praca przy stolikach – przed każdym dzieckiem znajduje się narysowany schemat sygnalizatora z brakującymi kółkami. Zadaniem dzieci jest wycięcie kółek z odpowiedniego koloru papieru kolorowego i uzupełnienie brakujących miejsc sygnalizatora świetlnego.

11. Podsumowanie zajęcia- ewaluacja .

- Kto ma dzisiaj dobry humor niech podniesie odpowiednią minkę;
- Komu podobało się dzisiaj na zajęciu pokazuje odpowiednia minkę ;
- Co podobało Wam się dzisiaj najbardziej na zajęciu?
- Odpowiedzcie na pytanie: Czy dzieci w waszym wieku mogą same przechodzić przez ulicę?

***

4. KRĄG TEMATYCZNY: *Urządzenia mechaniczne w domu*

E. Temat: Co takiego jest prąd? - Zapoznajemy się z urządzeniami elektrycznymi w domu.

Cele:

- Zwrócenie uwagi na zachowanie bezpieczeństwa w czasie posługiwania się urządzeniami na prąd;
- Zapoznanie się z urządzeniami elektrycznymi, przez które przepływa prąd;
- Przypomnienie zasad kulturalnego zachowania się w czasie wycieczki do sklepu z urządzeniami elektrycznymi.

Cele operacyjne:**Dziecko:**

- Wie, iż każdorazowa zabawa gniazdkiem elektrycznym jak również urządzeniami elektrycznymi jest bardzo niebezpieczna;
- Rozumie iż przewody elektryczne mogą być odłączone wyłącznie przez rodziców;
- Wie, gdzie oprócz gniazdka elektrycznego płynie prąd;
- Wie, że jeśli przepłynie przez nasze ciało prąd elektryczny, spowoduje silny wstrząs albo też czasem poparzenie;
- Zna zasady kulturalnego zachowania się w czasie wycieczki.

Metody: podające, praktyczne.

Formy: zbiorowa, indywidualna.

Środki dydaktyczne: karton, kredki, tamburyno, tekst wiersza J. Tuwima „Pstryk”.

Przebieg zajęcia:

1. Nauczyciel rozmawia z dziećmi o prądzie elektrycznym, udziela informacji gdzie występuje i do czego jest potrzebny. Przedstawienie wiersza J. Tuwima „Pstryk”.

Sterczy w ścianie taki pstryczek,
Mały pstryczek – elektryczek,
Jak tym pstryczkiem zrobić pstryk,
To się widno robi w mig.
Bardzo łatwo:
Pstryk – i światło!
Pstryknąć potem jeszcze raz,
Zaraz mrok otoczy nas.
A jak pstryknąć trzeci raz
Znowu dawny świeci blask.
Taką siłę ma tajemną
Ten ukryty w ścianie smyk!

Ciemno – widno – widno – ciemno.

Któż to jest ten mały pstryk?

Może świetlik? Może ognek?

Jak tam dostał się i skąd?

To nie ognek. To przewodnik.

Taki drut, a w drucie PRĄD.

Robisz pstryk i włączasz PRĄD!

Elektryczny bystry PRRRĄD!

2. Omówienie treści wiersza:

- Co sterczy w ścianie?
- Co to jest ten „pstryk”?
- Co się dzieje, kiedy się pstryka takim „pstrykiem”?

3. Wyjaśnienie przez nauczycielkę znaczenia wyrazów: prąd, urządzenia elektryczne.

4. Pokazanie dzieciom jak wyglądają urządzenia elektryczne, z których korzystamy w domu na podstawie wycieczki do sklepu ze sprzętem elektrycznym.

- Wyjście do sklepu ze sprzętem elektrycznym;
- Obserwacja wyglądu sklepu z zewnątrz – wystawa;
- Obserwowanie wyposażenia i wystroju sklepu;
- Wyjaśnienia znaczenia wyrażenia „urządzenia elektryczne”;
- Odszukanie na półkach urządzeń elektrycznych znajdujących się w domach dzieci oraz nazwanie ich, np. mikser, odkurzacz, opiekacz, elektryczna maszynka do mięsa itp.
- Nazwanie przez sprzedawcę urządzeń elektrycznych które są przez dzieci nie znane np. magiel elektryczny, froterka;
- Zaprezentowanie, jakie mają działanie niektóre urządzenia elektryczne, przez sprzedawcę.
- Zwrócenie uwagi na konieczność zachowania bezpieczeństwa w czasie obsługi urządzeń zasilanych prądem elektrycznym.

Przypomnienie o zakazie włączania przez dzieci urządzeń elektrycznych podczas nieobecności dorosłych.

5. Zabawa ruchowa.

Dzieci biegają swobodnie przy muzyce po sali. Na znak nauczyciela – hasło „żelazko”, naśladowana jest czynność prasowania przez dzieci. Na hasło „odkurzacz: dzieci naśladowują odkurzanie.

6. Praca plastyczna.

Rysowanie kredkami urządzeń elektrycznych które dzieci zapamiętały podczas wycieczki do sklepu ze sprzętem AGD i RTV. Zawieszenie prac na tablicy i wystawka.

7. Rozmowa na temat wykonanych rysunków

Nazwanie urządzeń elektrycznych, wyjaśnienie dlaczego dzieciom nie wolno włączać do gniazdka elektrycznego owych przedmiotów oraz czym może grozić i jakie skutki za tym idą nie przestrzeganie tego zakazu.

***

F. Temat: Urządzenia elektryczne w gospodarstwie domowym ułatwiające pracę.

Cel główny:

- Przestrzeganie przed nieprzemyślanym obywaniem się z urządzeniami na prąd w gospodarstwie domowym.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- Wypowiada się na postawiony przez nauczycielkę temat.
- Koncentruje uwagę na treściach słownych.
- Posiada wiadomości dotyczące zagrożeń w kontaktach z urządzeniami.
- Zna zasady bezpiecznego posługiwania się urządzeniami elektrycznymi oraz prądem.
- Uważnie słucha uwag nauczycielki.
- Wyraża radość ze wspólnej zabawy.
- Zna zasadę: „Pamiętaj! Nie baw się prądem!”.

Metody: podające, aktywizujące

Formy: indywidualna, zbiorowa, zespołowa.

Pomoce dydaktyczne: obrazki przedstawiające urządzenia elektryczne, napisy do globalnego czytania.

Przebieg zajęcia:

1. Wspólne omówienie treści obrazków przedstawiających urządzenia elektryczne i ich przeznaczenie w gospodarstwie domowym.
2. Zabawa ruchowa w oparciu o słowa piosenki „Roboty i robotki”.
3. Ustalanie zasad posługiwania się urządzeniami elektrycznymi w gospodarstwie.
  - Samodzielne nie włączanie urządzeń do kontaktu;
  - Nie majstrowanie przy uszkodzonym sprzęcie;
  - Nie branie urządzeń mokrymi rękami
  - Kiedy widzimy że gniazdko jest zepsute lub wystają ze ściany jakieś dziwnie wyglądające kabelki nie dotykamy gniazdko i powiadamy kogoś dorosłego
4. Przypomnienie zagrożeń wynikających z zabaw prądem i urządzeniami elektrycznymi.
5. Wspólne z dziećmi ustalenie zasad prawidłowego obywatela się z prądem – przypięcie obrazków oraz ostrzeżeń pod obrazkami:
  - „Nie majstruj przy prądzie!”
  - „Nie dotykaj mokrymi rękami urządzeń elektrycznych!”
  - „Nie szarp za przewód elektryczny!”
6. Podsumowanie zajęcia:
  - O czym będę pamiętać...
  - Czego się nauczyłem...

7. Kolorowanie obrazków: „Pamiętaj! Nie baw się prądem!”

***

5. KRĄG TEMATYCZNY: *Niebezpieczny skarb.*

G. Temat : Niebezpieczny skarb – zagrożenia czyhające w otoczeniu dziecka.

Cele :

- kształtowanie umiejętności i potrzeby dbania o własne ciało, sprawność fizyczną oraz zdrowie;
- wyrabianie czujności wobec czyhających zagrożeń dla zdrowia fizycznego, duchowego i psychicznego.
- stwarzanie warunków do rozwijania samodzielności, obowiązkowości, brania odpowiedzialności za siebie i najbliższe otoczenie
- poznanie zagrożeń cywilizacyjnych a także nabycie właściwego zachowania się w razie kontaktu z niebezpiecznymi przedmiotami: wybuchowymi, łatwopalnymi, niewypałami i niewybuchami;

Cele operacyjne:

Dziecko:

- potrafi wskazać miejsca które zagrażają bezpiecznej zabawie dzieci;
- unika miejsc niebezpiecznych w wyborze placu do zabawy;
- zna skutki nieumiejętnego podpalania ognisk i fajerwerków;
- rozumie iż koniecznym jest opieka starszych w czasie stosowania fajerwerków w praktyce;
- wie, iż trzeba unikać kontaktu z napotkanym np. niewypałem, nabojem lub bronią;
- zbiera informacje które dotyczą konsekwencji zabaw dzieci w miejscu do tego celu nie przeznaczonym.

Formy: indywidualna, zbiorowa, zespołowa.

Metody:

- słowna – rozmowa, odpowiedzi dzieci na postawione pytania;
- oglądowa – ilustracje na tablicy, obserwacja, pokaz;
- czynna – praca plastyczna;

Środki dydaktyczne:

Film dydaktyczny pt. „Niebezpieczny skarb, obrazki przedstawiające miejsca niebezpieczne dla dzieci, tablice i znaki ostrzegawcze, płyta CD z materiałem dźwiękowym.

Przebieg zajęcia:

1. Rozmowa w oparciu o historyjkę obrazkową na temat spędzania czasu wolnego przez dzieci, szczególnie podczas zabawy.
2. Zagrożenia wynikające z faktu podejmowania zabawy blisko placu budowy, piwnic, strychów, ruin, blisko stromych zboczy, oraz zbiorników wodnych. Sposoby postępowania w sytuacji zagrożenia.
Zadaniem dzieci jest odszukanie na tablicy obrazków oraz ilustracji przedstawiające miejsca niebezpieczne dla dzieci i nazwanie ich.
3. Zabawa integracyjna połączona ze śpiewem przy muzyce z płyty CD - „Podajmy sobie ręce”
4. Zabawa dydaktyczna „Czy dobrze robię” - rozpoznawanie ilustracji na dywanie oraz prawidłowe zachowanie się przez dzieci, w przypadku znalezienia różnych materiałów wybuchowych : niewybuchu, niewypału, bomby, fajerwerków oraz petard. Sposoby powiadamiania o zaistniałym niebezpieczeństwie właściwych osób.
5. „Bank pomysłów”
Opracowanie w dowolnie dobranych zespołach zasad obowiązujących podczas bezpiecznej zabawy.
6. Projekcja filmu „Niebezpieczny skarb”

Pogadanka na temat zagrożeń ukazanych w filmie, w jaki sposób powinno się z nimi radzić a także osób które w obliczu owych zagrożeń należy powiadomić.

7. Odgrywanie w zespołach przez dzieci scenek dotyczących różnych zagrożeń uwzględniając elementy tj.: zauważenie zagrożenia, postępowanie ze zdrowym rozsądkiem, powiadomienie właściwej osoby ;

8. „Uwaga remonty”

Dopasowanie przez chętne dzieci tablic i znaków ostrzegawczych do ilustracji z miejscami niebezpiecznymi np. uwaga remonty lub głębokie wykopy;

9. Wizyta w jednostce wojskowej (lub wizyta w przedszkolu żołnierza) połączona z pokazem pocisków i mniej niebezpiecznych materiałów pirotechnicznych.

10. „Uwaga alarm”

Odczytywanie przez nauczycielkę instrukcji postępowania w razie zaistnienia konieczności ewakuowania się z budynku przedszkola w groźbie podłożenia bomby lub innych sytuacji. Ćwiczenie zachowania się w w/w sytuacjach niosących zagrożenia: zachowanie spokoju, ustawienie się, wychodzenie.

11. Ewaluacja

Dzieci, po kolei, kończą zdania rozpoczęte przez nauczycielkę

- W czasie zajęć dotyczących bezpieczeństwa najbardziej podobało mi się...
- Dzięki tym zajęciom bardziej poznałem...
- Najprzyjemniej było mi gdy...
- Szkoda, że...
- Myślę, że...

***

H. Temat: Łowca skarbów – turniej wiedzy o bezpieczeństwie.

Cele:

- umacnianie wiary dziecka we własne siły oraz zdolności osiągnięcia wartościowych i trudnych celów;
- rozwijanie umiejętności poznawania przez dziecko siebie a także otoczenia rodzinnego, społecznego, oraz technicznego i przyrodniczego dostępnego jego doświadczeniu;
- tworzenie sytuacji oraz wykorzystywanie okazji które umożliwiałyby budowanie pozytywnych relacji przez dziecko z rówieśnikami i z innymi ludźmi;

Cele operacyjne:

Dziecko:

- wymienia i rozpoznaje substancje grożące oparzeniem;
- rozpoznaje umieszczone na opakowaniu znaki bezpieczeństwa;
- wyszczególnia części roślin oraz grzybów trujących;
- podaje właściwe sposoby zachowanie się w sytuacji oparzenia różnymi substancjami;

Metody:

- czynna – zadań stawianych dzieciom do wykonania,
- słowna – umowy, tłumaczenia,
- oglądowa – pokaz ;

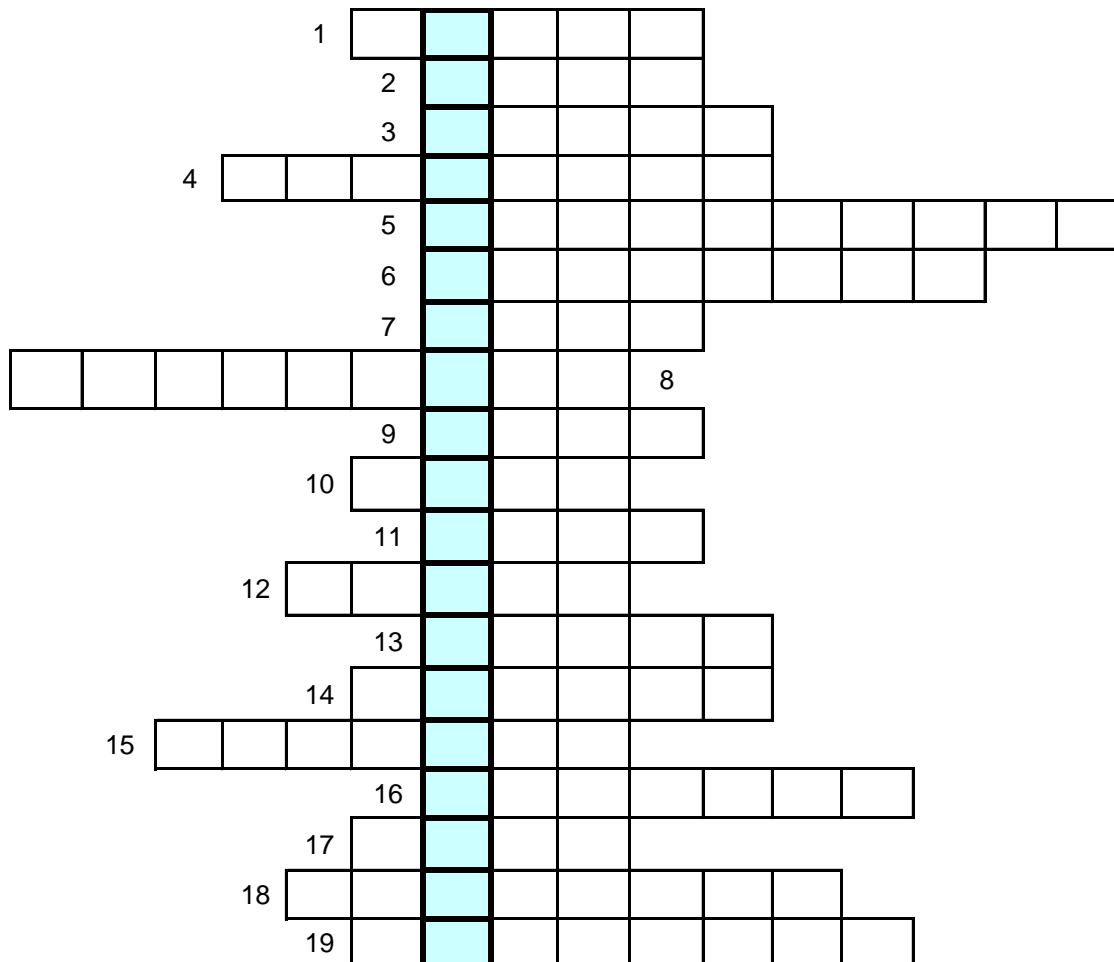
Forma: indywidualna, zbiorowa;

Środki dydaktyczne:

Krzyżówka, ilustracje przedstawiające sytuacje na których dzieci bawią się bezpiecznie lub nie, woreczki gimnastyczne, tarcza, pachołki, znaki bezpieczeństwa z opisami, ilustracje przedstawiające dobre i złe zachowania, zielone i czerwone koła dla każdego dziecka.

Przebieg zajęcia:

- II. Rozwiąż krzyżówkę- rozwiązywanie wspólne z nauczycielką. Nauczycielka wpisuje odpowiedzi do odpowiednich pól. Dzieci starają się odczytać hasło.

1. Stoją przy drodze na jednej nodze.
2. Tańcowała igła z nitką.
3. Duży w kinie.
4. Prowadzi pojazd.
5. Znaczek na kurtce, przy tornistrze i rowerze.
6. Osoba, która kradnie.
7. Najdroższe słowo na świecie.
8. Ściąga przestępców.
9. Gasi pragnienie.
10. Pora roku.
11. Inaczej na samochód.
12. Z niego wykluwa się pisklę.
13. Zwierzę leżące na ulicy.
14. Pędzi po szynach.
15. Dwozi ludzi do pracy.
16. Kwaśny owoc.

17. Pływa w wodzie.
18. Ma myszkę.
19. Śpiewają je dzieci.

III. Wybierz spośród ilustracji te, na których dzieci bawią się bezpiecznie.

IV. Znajdź przedmioty, którymi możesz się sparzyć - Rzuty woreczkiem do tarczy, na której namalowane są zapalki, niewybuch, słońce, gniazdko elektryczne.

V. Uważaj na trujące grzyby” - Przenoszenie wokół pacholek woreczka na głowie;

VI. Wybierz znaki bezpieczeństwa.

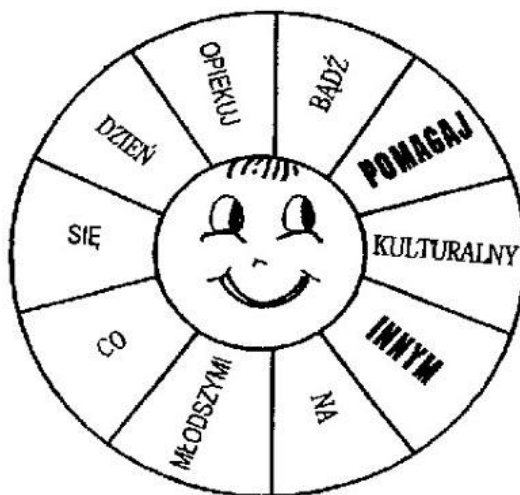
VII. „Na co musisz uważać”?

Dzieci obrazują odpowiedzi na pytania zadane przez nauczycielkę kołami na patyczku:
zielone - tak; czerwone - nie.

- Przechowywać fajerwerki trzeba w metalowym pojemniku;
- Należy chować fajerwerki do kieszeni;
- Najpierw trzeba przeczytać instrukcję obsługi;
- Używaj fajerwerków jak się da;
- Każ widzom odsunąć się na bezpieczną odległość;
- Trzeba zapalać fajerwerki zapalniczką;
- Poproś widzów, by podeszli bliżej;
- Zapaloną petardę odrzucaj jak najdalej;
- Fajerwerki odpalaj za pomocą lontu zapalnego;
- Zapalony fajerwerk upuść i odbiegnij;
- Fajerwerki wkładaj do petardy częściowo wypełnionej piaskiem;
- Kiedy zapalasz petardy trzymaj je w ręku;
- Inne dzieci, starsze osoby i zwierzęta nie boją się fajerwerków;
- Należy pamiętać o innych małych dzieciach, starszych osobach i zwierzętach.

VIII. Emblemat „Pomagaj innym”.

Zadaniem każdego dziecka jest przeskoczenie takiej samej liczby pól, odczytanie trzech haseł oraz pokolorowanie każdego z nich innym kolorem.

IX. ANKIETA DLA RODZICÓW

Ankieta jest anonimowa i przeznaczona tylko dla celów badawczych.

Należy zakreślić bądź uzupełnić dany punkt.

Za udzielenie szczerych odpowiedzi i wypełnienie ankiety serdecznie dziękuję

1. Jak ocenia Pani/Pan warunki bezpieczeństwa w placówce.

- a) bardzo dobrze
- b) dobrze
- c) wystarczająco
- d) źle

2. W jakim stopniu przedszkole starało się ułatwić Pani/Pana dziecku adaptację

- a) bardzo dobrze
- b) dobrze
- c) wystarczająco
- d) źle

3. W jakim stopniu w przedszkolu dba się o stan zdrowia dzieci?

- a) bardzo dobrze
- b) dobrze
- c) wystarczająco
- d) źle

4. Jaka rolę pełnią wychowawcy w rozwijaniu zainteresowań profilaktyki zagrożeń dzieci?

.....
.....

5. Czy sprawdza Pani/Pan informacje na temat bezpieczeństwa, które dziecko przyswoiło w przedszkolu?

- a) tak
- b) nie

6. Czy podejmuje Pani/Pan współpracę z nauczycielkami w zakresie rozwijania zainteresowań dzieci tematyką bezpieczeństwa?

- a) tak, często
- b) rzadko
- c) czasami
- d) nigdy

7. Jeśli tak to na czym polega ta współpraca?

- a) pomoc w organizacji występów, uroczystości
- b) opiekun na wycieczkach
- c) organizacja wycieczek
- d)

inne.....
.....

8. Czy Państwa dziecko wie, co wpływa korzystnie na jego bezpieczeństwo?

- a) tak
- b) nie

9. Czy wie, jak zachować się w sytuacji niebezpiecznej?

- a) tak
- b) nie

10. Czy przedszkole powinno współpracować z instytucjami w zakresie promocji zdrowia?

- a) tak
- b) nie

11. Czy istnieje potrzeba edukacji dzieci i rodziców w zakresie bezpieczeństwa?
Proszę krótko opisać – dlaczego?

.....
.....
.....
.....
.....

13. Inne uwagi, które chcieliby Państwo przekazać autorom ankiety

.....
.....
.....
.....
.....

Dziękuję za wypełnienie ankiety.

X. EWALUACJA PROGRAMU

- Zorganizowanie konkursów i quizów wewnątrz przedszkolnych, gminnych, regionalnych lub ogólnopolskich
- Opracowanie scenariuszy do prowadzonych zabaw i zajęć dla dzieci i z udziałem rodziców
- Przeprowadzenie
  - obserwacji dzieci
  - ankiety dla rodziców
  - hospitacji diagnozujących
- Dokumentowanie przebiegu innowacji w kronice przedszkolnej i na stronie internetowej przedszkola oraz w zapisach planu rocznego i dziennikach zajęć.

BIBLIOGRAFIA

1. Borowska T.: *„Pedagogika wobec zagrożeń, kryzysów i nadziei”*, Impuls, Kraków 2002.
2. Bińczycka J.: *„Między swobodą a przemocą w wychowaniu”*, Kraków 1997 Impuls;
3. Bińczycka J.: (red) *„Prawa dziecka”* Kraków 1999 Impuls.
4. Bełczewska E., Herde M., Kwiatkowska E., Wasilewska J., Łada-Grodzicka A.: *„ABC...Program wychowania przedszkolnego XXI wieku”*; WSiP SA, Warszawa 2000;
5. Bodanko A. (red): *„Wspomaganie procesu wychowawczego programami profilaktyczno- edukacyjnymi”*; Impuls, Kraków 1999;
6. Białołęka H., Krzysztozek Z., Wróbel M., *„Zarys pedagogiki dla nauczycieli przedszkoli”*, część II, WS i P, Warszawa 1975;
7. Dudzińska I.: *„Wychowanie i nauczanie w przedszkolu”*, WSiP, Warszawa 1982;
8. Debesse M.: *„Psychologia dziecka”*, PZWS, Warszawa 1963;
9. Dudkiewicz K., Kamińska K.: *„Edukacja zdrowotna, program przeznaczony dla przedszkoli”*, Nasza Księgarnia, Warszawa 2002;
10. Demel M.: *„Pedagogika zdrowia”*, WSiP, Warszawa 1980;
11. Frątczakowie E.F.: *„Zabawy i ćwiczenia edukacji komunikacyjno – drogowej dla dzieci w wieku wczesnoszkolnym”*; Wyd. Ped. ZNP, Kielce 1995;
12. Friedl J.: *„Moje dziecko idzie do przedszkola”*, wyd. Kielce 2001;
13. Górecka – Płoska A.: *„Vademekum nauczyciela sześciolatek”*; WSiP, Warszawa 1977;
14. Klaus – Stańska D., Nowicka M., *„Bezpieczeństwo dzieci. Scenariusze zajęć dla rodziców i nauczycieli”*; Impuls, Kraków 2002;
15. Kruszko K.: *„Dziecko wobec współczesnych zagrożeń. Edukacja dla bezpieczeństwa w rodzinie, szkole i pracy”*; Elipsa, Warszawa – Poznań 2004;
16. Kowalczyk M.: *„Determinanty zagrożeń procesu wychowania we współczesnej rodzinie polskiej”*; Oficyna wydawnicza ”Impuls”, Kraków 2004.
17. Korsak A. M.: *„Chroń dziecko przed wypadkiem”* CRZZ, Warszawa 1975;
18. Program Edukacyjny: *„Bezpieczeństwo dziecka w przedszkolu i domu”*; W. Kaniewska, H. Próchniak, Miejskie Przedszkole nr 8, Puławy 2003;
19. Statut Miejskiego Przedszkola nr 8 w Puławach;

